

Veszélyes PFAS-pestticidek a gyümölcsökben és zöldségeinkben

Keserű igazságot tárt fel a Pesticide Action Network Europe által készített tanulmány: az európai polgárok egyre inkább ki vannak téve az ún. PFAS-vegyületeket tartalmazó „növényvédőszer” koktéjainak. Ezeket a vegyi anyagokat szándékosan permetezik az élelmiszernövényekre, így a friss gyümölcsök és zöldségek közvetlen és rendszeres kitétséget jelentenek a fogyasztók számára. A PAN Europe és a Magyar Természetvédők Szövetsége a PFAS-vegyületeket tartalmazó pestticidek betiltását szorgalmazza.

A per- és polifluoralkil anyagokat, azaz a PFAS-vegyületeket „örök vegyi anyagokként” is emlegetik őket, mivel rendkívül makacs módon megmaradnak a környezetben és az emberi testben.

A PAN Europe tanulmányának főbb megállapításai a következők:

- 2011 és 2021 között 31 különböző PFAS-vegyületeket tartalmazó pestticid szermaradványát mutatták ki az EU-ban a gyümölcsökben és zöldségekben;
- 10 év alatt megháromszorozódott azon gyümölcsök és zöldségek száma, amelyek legalább egy PFAS-pestticid szermaradványát tartalmazzák az EU-ban;
- 2021-ben az Európában termesztett gyümölcsök, például az eper (37%), az őszibarack (35%) és a sárgabarack (31%) különösen szennyezettek voltak, gyakran három-négy különböző PFAS-ból álló koktélt tartalmazott egyetlen gyümölcs;
- Magyarországon 2011 és 2021 között a vizsgált 8801 gyümölcsminta 12,7%-a, a 8596 zöldségminta 7,5%-a tartalmazott legalább egy PFAS-pestticidet. A PFAS-pestticidek maradványaival szennyezett gyümölcsminták aránya a 2011-es 3,0%-ról 2021-re 8,9%-ra emelkedett. A különböző évek ingadozásait kiátlagoló trendvonal szerint a PFAS-pestticideket tartalmazó gyümölcsminták aránya jelentős, 182%-os növekedést mutatott a 10 éves időszak alatt. A zöldségmintákban 63%-os szermaradvány-növekedés volt kimutatható ugyanebben az időszakban. A hazánkban termesztett gyümölcsök közül az őszibarack, cseresznye, eper, szilva minták között mutattak ki a leggyakrabban PFAS-pestticideket (a minták 47%, 43%, ill. 26-26%-ában). Az importált gyümölcsök között a sárgabarack, eper és szőlő mintákban volt kimutatható a legtöbb esetben PFAS-pestticid (44%, 40%, ill. 30%).
- 2021-ben a Magyarországra behozott gyümölcsök és zöldségek esetében a Peruból, Marokkóból és Dél-Afrikából behozott termékekben volt a legmagasabb a PFAS-pestticidek jelenléte.

A PFAS-vegyületek napjainkban az egyik legnagyobb kémiai kockázatot jelentik az emberekre és a környezetre nézve. Elszennyezik a vízkészleteket és felhalmozódnak a talajban, az élelmiszernövényekben és az élő szervezetekben, beleértve az embert is. A rendelkezésre álló korlátozott bizonyítékok számos, a PFAS-vegyületeknek való kitétséghez kapcsolódó egészségkárosító- és környezeti hatásra utalnak. Jelentésünk rámutat, hogy az európai – benne a magyar – mezőgazdaság hozzájárul ehhez a PFAS-örökséghez. A PFAS-vegyületeket az ipar vagy szándékosan juttatta be a „növényvédőszerbe” néhány fluoratom hozzáadásával, hogy növelje azok hatékonyságát, vagy bomlási melléktermékként keletkeznek, mint például a vízszennyező trifluorecetsav (TFA). A gazdák általában nincsenek tudatában annak, hogy "örök pestticideket" permeteznek a terményeikre.

Tanulmányunk azt mutatja, hogy az európai fogyasztók széles körben, krónikus mértékben ki vannak téve a PFAS-pestticidek koktéjainak a gyümölcsökben és zöldségekben – hangsúlyozta *Salomé Roynel*, a PAN Europe szakértője. – Ha a legtöbbször

kimutatott PFAS-pesticidekre közelítünk, a perzisztenciájukra - azaz arra, hogy nagyon lassan bomlanak le -, és az emberi egészségre gyakorolt toxicitásukra vonatkozó bizonyítékok már jól dokumentáltak, beleértve a magzatokat érintő kockázatokat, az agykárosodást, az endokrin rendszert károsító hatásokat és a rákkeltő tulajdonságokat. Ráadásul a peszticidkeverékek hatásait eddig nem vizsgálták.

A PFAS-pesticidek egyáltalán nem szükségesek a növénytermesztéshez. Ezek a PFAS-szennyezés könnyen elkerülhető forrását jelentik. A PFAS-pesticidek engedélyezésének fenntartása az EU-ban ahhoz vezet, hogy a polgárok nap mint nap szándékosan ki vannak téve a PFAS-szermaradványoknak, annak ellenére, hogy az orvostársadalom a teljes kivonásra szólít fel - tette hozzá *Salomé Roynel*.

2020-ban az EU ígéretet tett arra, hogy betiltja az összes felesleges PFAS-vegyületet Európában, de a PFAS-vegyületeket tartalmazó „növényvédőszereket” kihagyták a javaslatból, azzal a téves feltételezéssel, hogy azokat az EU növényvédőszer-törvénye már kellőképpen szabályozza. Nemrég közzétett vizsgálatunk máris az ellenkezőjére derített fényt.

Tekintettel arra, hogy az elemzett magyarországi minták alapján a hazánkban termesztett illetve importált gyümölcsökben és zöldségekben jelentős mértékben voltak kimutathatóak PFAS-vegyületeket tartalmazó „növényvédőszerek”, és mennyiségük az elmúlt évtizedben megháromszorozódott, egészségünk védelme érdekében szorgalmazzuk, hogy a magyar kormány is támogassa a PFAS-pesticidek uniós szintű betiltását - hangsúlyozta *Fidrich Róbert*, a Magyar Természetvédők Szövetségének programvezetője.

A gyakran keverékekben alkalmazott PFAS-pesticidek engedélyezése rávilágít mind az uniós, mind a nemzeti peszticid-értékelések jelentős hiányosságaira. Ez az uniós jog figyelmen kívül hagyásáról tanúskodik, és lehetővé teszi olyan növényvédő szerek használatát élelmiszertermelésünkben, amelyek károsíthatják az emberi és állati egészséget, valamint a környezetet - tette hozzá *Angeliki Lysimachou*, a PAN Europe tudományos és politikai vezetője.

Jegyzetek:

A tanulmány a hagyományos (azaz nem ökológiai) gazdálkodással termesztett gyümölcsökre és zöldségekre összpontosít. A tanulmány a tagállamokból származó, az élelmiszerekben található növényvédőszer-maradványok hivatalos megfigyelési adatain alapul, amelyekből véletlenszerű mintavételre került sor, hogy pontosan tükrözze az uniós fogyasztók reprezentatív expozícióját. Az elemzést európai szinten (az összes nemzeti adat összesítését követően), valamint 8 különböző tagállam (Ausztria, Belgium, Franciaország, Németország, Görögország, Hollandia, Magyarország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Spanyolország) szintjén végezték el. A jelentés a tanulmány eredményeit mutatja be. A jelentés az Ecocity, az Ecologistas en Acción, a Magyar Természetvédők Szövetsége, a Générations Futures, a Global 2000 (Föld Barátai Ausztria), a PAN Németország, a PAN Hollandia és a Nature & Progrès Belgique együttműködésével jelent meg.

A Toxic Harvest: The rise of forever pesticides in fruit and vegetables in Europe (Mérgező betakarítás - Az "örök peszticidek" növekvő mértékű jelenléte az európai gyümölcsökben és zöldségekben) c. tanulmány innen tölthető

le: https://www.mtvsh.hu/uploads/files/Toxic_harvest_final.pdf

Háttér: A Mérgező betakarítás - Az "örök peszticidek" növekvő mértékű jelenléte az európai gyümölcsökben és zöldségekben c. tanulmány magyar fejezete Magyarország: PFAS szermaradványok a gyümölcsökben és zöldségekben letölthető

innen: https://www.mtvsh.hu/uploads/files/Mergezo_betakaritas_magyar_adatok.pdf

Sajtókapcsolat:

- Ladányi-Benedikt Ildikó, kommunikációs és adománygyűjtő munkatárs
- Magyar Természetvédők Szövetsége
- +36 1 216 7297
- info@mtvsh.hu

Eredeti tartalom: Magyar Természetvédők Szövetsége

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/11660/veszelyes-pfas-pesticidek-a-gyumlcsokban-es-zoldsegeinkben/>